

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE GEMEENTERAAD

ZITTING van 24-09-2026

Aanwezig: Sophie Claeys, voorzitter gemeenteraad
Ines Swaelens, burgemeester
Luc Wachtelaer, Karolien Huylebroek, Kris De Meuter, Rutger Belsack, Anna Parys, schepenen
Frans Holsters, Jozef Borremans, Gunter Desmet, Sven De Paepe, Geert De Feyter, Christiane Servranckx, Kathleen Platteau, Arno De Paepe, Jochen De Mulder, Steve Convents, Yo De Beule, Silke Billens, Maarten Babeliowsky, Daan Sorgeloos, Ann De Bolle, Dennis Van der Putten, Lesley De Schepper, raadsleden
Sieglinde De Mulder, algemeen directeur

Verontschuldigd: Kris Biesemans, raadslid

Afwezig: /

Vaststelling van dertigjarig gebruik door het publiek van een weg gelegen naast de woning ter hoogte van Bosstraat 79 te 1742 Ternat

De raad,

Toelichting

De weg gelegen naast de woning ter hoogte van Bosstraat 79 te 1742 Ternat wordt meer dan 30 jaar publiek gebruikt. Conform artikel 13, §1-4 van het decreet houdende de gemeentewegen kan de gemeenteraad dit 30-jarig publiek gebruik vaststellen, zodoende er een publieke erfdienstbaarheid van doorgang wordt gevestigd.

Bevoegdheid

- Decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 - artikel 40 en 41 betreffende de bevoegdheden van de gemeenteraad

Juridische grond

- Decreet houdende de gemeentewegen van 3 mei 2019 (afgekort gemeentewegendecreet) - artikel 3, 4 en 13 m.b.t. de beraadslaging over een 30-jarig (of langer) publiek gebruik van een grondstrook
- Raadsbesluit van 25 september 2025 houdende beslissing dit punt te verdagen naar een volgende zitting daar er heden een juridische procedure lopende is en het resultaat hiervan wordt afgewacht
- Raadsbesluit van 25 september 2025 houdende definitieve vaststelling beleidskader en participatietraject trage wegen. In dit plan is de weg aangeduid als wegdelen 106 en 107.
- Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 10 juni 2025 houdende principiële beslissing tot het opstarten van een procedure aangaande de erkenning van een gemeenteweg op grond van 30-jarig openbaar gebruik
- Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 14 oktober 2025 houdende kennisname van het schrijven van 23 september 2025 van advocatenkantoor Andersen Brussel m.b.t. gemeenteraad 25.09.2025 - Agendapunt "Vaststelling van dertigjarig gebruik door het publiek van een weg gelegen naast de woning ter hoogte van Bosstraat 79 te 1742 Ternat"
- Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 25 november 2025 houdende kennisname van een mail van 5 november 2025 met het advies van de heer Karel Verbestel, advocaat, en beslissing tot het afwachten van de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg alvorens het dossier te agenderen op de raad.
- Eindvonnis van 11 maart 2026 van de Nederlandse rechtbank van eerste aanleg Brussel
- Schrijven van 26 januari 1996 van Notaris Indekeu

- Schrijven van 23 september 2025 van advocatenkantoor Andersen Brussel m.b.t. Gemeenteraad 25.09.2025 - Agendapunt "Vaststelling van dertigjarig gebruik door het publiek van een weg gelegen naast de woning ter hoogte van Bosstraat 79 te 1742 Ternat"
- Luchtfoto 1986 en luchtfoto's aangevraagd bij het Nationaal Geografisch Instituut van de jaren 1978, 1991 en 1999
- Screenshots van www.strava.com en www.openstreetmap.org
- Getuigenverklaringen

Considerans

Het betreft een weg gelegen naast de woning ter hoogte van Bosstraat 79 te 1742 Ternat die reeds meer dan 30 jaar door het publiek gebruikt wordt. De weg heeft voor ongeveer de eerste 130 meter een rijwegbreedte van 3 tot 3,5 meter en gaat daarna over in een onverharde wandelweg met karrespoor. De weg is grotendeels gelegen op de percelen gekend als Ternat, 3^e afdeling, sectie A, percelen 130A8, 130Z7, 133X, 133Z en geeft uit op een in de atlas der buurtwegen aangeduide Chemin particulier (ingedeeld in het wandelnetwerk van de provincie Vlaams-Brabant) en welke op zijn beurt overgaat in Chemin n° 42 in zuidelijke richting, Sentier n° 29 in westelijke richting en Sentier n° 17 in noordelijke richting.

De gemeenteraad is bevoegd het te behandelen op basis van artikel 13 gemeentewegendecreet.

Luidens paragraaf 1, eerste lid van het betreffende artikel kunnen grondstroken waarvan met enig middel van recht bewezen wordt dat ze gedurende de voorbije dertig jaar door het publiek werden gebruikt in aanmerking komen als gemeenteweg. Luidens paragraaf 2 van dezelfde decretale bepaling kan de gemeenteraad op eigen initiatief vaststellen dat een grondstrook de voorbije 30 jaar door het publiek werd gebruikt.

De rechtspraak in verband met het bewijs van bestaan van een publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang is dienstig voor de concrete invulling van het begrip 30-jarig publiek gebruik. Relevante vonnissen en arresten verwijzen onder meer naar bewijs met getuigen en vermoedens, plannen en kaarten die betrekking hebben op de wegenis of fotomateriaal waaruit de voor het publiek toegankelijke staat van doorgang blijkt (A.M. Draye, 'Het decreet Gemeentewegen. Een kritische blik op enige belangrijke vernieuwingen', Tijdschrift voor Gemeenterecht 2021/1, (2) 9, nr. 51.)

In wat volgt worden de bewijsstukken en argumentatie besproken. Het dertigjarig publiek gebruik waarvan sprake dient te zijn voor de erkenning van een grondstrook als gemeenteweg wordt door de decreetgever verduidelijkt in de parlementaire voorbereiding met verwijzing naar vaste cassatierechtspraak (Cass. 28 juli 1854, Pas. 1854, 421; Cass. 18 maart 1870, Pas. 1870, 153, procureur-generaal Leclercq, Cass. 19 december 1895, Pas. 1896, 48, advies procureur-generaal Mesdach De Ter Kiele; Cass. 18 januari 1912, Pas. 1912, 86; Cass. 22 april 1983, Pas. 1983, 948).

De decreetgever doelt op vier criteria die vervuld dienen te zijn opdat het dertigjarig publiek gebruik kan worden vastgesteld (Voorstel van decreet houdende de gemeentewegen, Parl.St. VI.Pari. 2018-2019, nr. 1847 /1, 23-24):

(1) Openbaar gebruik

Met het openbaar gebruik doelt de decreetgever op het gebruik door het publiek. Van publiek gebruik is er sprake wanneer de grondstrook wordt gebruikt door de inwoners van de gemeente (Voorstel van decreet houdende de gemeentewegen, *Parl.St.* VI.Pari. 2018-2019, nr. 1847 /1, 23). Het volstaat daarbij dat het publiek openlijk de weg gebruikt heeft en dat nog steeds doet.

(2) Ondubbelzinnig karakter

Met het tweede criterium wijst de decreetgever op het duidelijke en ondubbelzinnige gebruik van de grondstrook. Daarbij volstaat het dat het publiek de weg openlijk gebruikt en dat nog steeds doet.

(3) Onafgebroken gebruik

Volgens het Hof van Cassatie is het openbaar gebruik van de wegenis deugdelijk wanneer deze voortdurend en onafgebroken werd gebruikt (zie bv. Cass. 20 mei 1983, Arr.Cass. 1982-83, 1163; Cass. 29 november 1996, Arr.Cass. 1996, 1118; Cass. 13 mei 2011, C.10.0045.N/4).

(4) Langdurig gebruik

Het vierde criterium heeft betrekking op het langdurig gebruik van de weg.

De gemeenteraad toetst aan de vier criteria, en behandelt deze als volgt: het openbaar gebruik van de weg wordt gestaafd door de verschillende getuigenverklaringen.

In totaal zijn er 26 getuigenverklaringen, welke allen worden gevoegd als bijlage bij dit raadsbesluit. De getuigenverklaringen geven allen duidelijk aan dat de betreffende weg openbaar wordt gebruikt, en niet enkel dienstig is voor privaat verkeer. Uit deze verklaringen blijkt duidelijk dat de betreffende weg een openbaar, ondubbelzinnig, onafgebroken en langdurig gebruik kent.

Verder is deze weg reeds zichtbaar op luchtfoto's te consulteren op Geopunt.be van 30 april 1971, 12 juli 1990 tot heden. Ook op de luchtfoto's opgevraagd bij het Nationaal Geografisch Instituut (NGI) van 1978, 1991 en 1999 is de weg in zijn huidige vorm goed zichtbaar. Op deze luchtfoto's is ook duidelijk waarneembaar dat deze weg een verbindende functie heeft, zoals hierboven omschreven, naar de in de buurt gelegen atlas wegen. Deze weg werd ook opgenomen in verschillende mountainbike-, wandel- en fietsnetwerken. Fotomateriaal bevestigt de publiek toegankelijke staat van de weg. Verder kan dat publiek gebruik worden vastgesteld door de aanwezigheid van publieke tracks van joggers en/of mountainbikers op de heatmap van www.strava.com of de www.openstreetmap.org – screenshots in bijlage.

De gemeente Ternat wenst de bestaande toestand juridisch te bestendigen. Dit voornemen geeft uitvoering aan artikel 3 (doelstellingen) en artikel 4 (principes) van het decreet van 3 mei 2019 houdende de gemeentewegen.

Artikel 3: Dit decreet heeft tot doel om de structuur, de samenhang en de toegankelijkheid van de gemeentewegen te vrijwaren en te verbeteren, in het bijzonder om aan de huidige en toekomstige behoeften aan zachte mobiliteit te voldoen.

Om de doelstelling, vermeld in het eerste lid, te realiseren voeren de gemeenten een geïntegreerd beleid, dat onder meer gericht is op:

1° de uitbouw van een veilig wegennet op lokaal niveau;

2° de herwaardering en bescherming van een fijnmazig netwerk van trage wegen, zowel op recreatief als op functioneel vlak.

Artikel 4: Bij beslissingen over wijzigingen van het gemeentelijk wegennet wordt minimaal rekening gehouden met de volgende principes:

1° wijzigingen van het gemeentelijk wegennet staan steeds ten dienste van het algemeen belang;

2° een wijziging, verplaatsing of afschaffing van een gemeenteweg is een uitzonderingsmaatregel die afdoende wordt gemotiveerd;

3° de verkeersveiligheid en de ontsluiting van aangrenzende percelen worden steeds in acht genomen;

4° wijzigingen aan het wegennet worden zo nodig beoordeeld in een gemeentegrensoverschrijdend perspectief;

5° bij de afweging voor wijzigingen aan het wegennet wordt rekening gehouden met de actuele functie van de gemeenteweg, zonder daarbij de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen.

Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen.

De raad houdt rekening met de vooropgestelde principes, en kan de vaststelling van een 30-jarig publiek gebruik, welke een bestendiging is van de reeds bestaande toestand, als volgt motiveren:

(1) Wijzigingen van het gemeentelijk wegennet staan steeds ten dienste van het algemeen belang

Met de vaststelling van het dertigjarig publiek gebruik wordt de bestaande situatie bestendigd. Het tracé maakt deel uit van een breder gebied waar mensen wandeltochten kunnen maken of zacht kunnen recreëren. In het algemeen belang is het noodzakelijk dat deze mogelijkheid niet wordt ontnomen. Het is aan de gemeentelijke overheid om de feitelijke situatie te conformeren met de wettelijke toestand zodat er geen onduidelijkheden ontstaan naar burgers, ondernemingen en overheden. Bij het nemen van de administratiefrechtelijke beslissing van de gemeenteraad om de grondstrook als gemeenteweg in aanmerking te nemen oefent de gemeenteraad een discretionaire bevoegdheid uit, waarbij hij - zoals uitdrukkelijk bevestigd wordt door artikel 4, 1°, van het gemeentewegendecreet - het algemeen belang in acht dient te nemen en onder meer dient na te gaan of de weg past in een uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening doordacht wegennet (RvS 3 februari 2023, nr. 255.689, De Bevere). Te dezen is de inpassing in het gemeentelijk wegennet verantwoord nu deze weg aantakt op een wandelknooppunt en dus een verbindende functie heeft. Voorts is de vaststelling van het tracé in overeenstemming met de beleidsprincipes inzake de goede ruimtelijke ordening en de intentie van de gemeente om een fijnmazig netwerk van trage wegen te bestendigen en verbeteren (zie hierna onder punt 5).

(2) Een wijziging, verplaatsing of afschaffing van een gemeenteweg is een uitzonderingsmaatregel die afdoende wordt gemotiveerd

De gemeente Ternat stelt in de huidige fase van de procedure het dertigjarig publiek gebruik vast van het bovenvermelde tracé vast. Het is voor de gemeente wenselijk om de bestaande situatie te bestendigen. In de huidige stand van de procedure wordt er geen weg gewijzigd, verplaatst of afgeschaft. Er wordt dan ook geen uitzonderingsmaatregel genomen zoals bepaald in artikel 4, 2° van het decreet gemeentewegen.

(3) De verkeersveiligheid en de ontsluiting van aangrenzende percelen worden steeds in acht genomen. De juridische bestendiging van de huidige toestand komt de verkeersveiligheid ten goede daar er duidelijkheid wordt gecreëerd over het publieke karakter van het betreffende traject. Dit maakt het mogelijk dat wandelaars zich als zachte weggebruiker veilig over het tracé kunnen verplaatsen. Rekening houdend met de bestaande wegcapaciteit worden aangrenzende percelen eveneens voor de zachte weggebruiker ontsloten. Gezien de beperkte breedte van de weg bestaat er een klein gevaar voor allerlei soorten oneigenlijk gebruik door gemotoriseerd verkeer. De gemeente wenst in elk geval het trage karakter van de weg te behouden.

(4) Wijzigingen aan het wegennet worden zo nodig beoordeeld in een gemeentegrensoverschrijdend perspectief.

De bestendiging van de huidige situatie heeft geen impact op het wegennet van naburige gemeenten.

(5) Bij de afweging voor wijzigingen aan het wegennet wordt rekening gehouden met de actuele functie van de gemeenteweg, zonder daarbij de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Het feitelijke gebruik van de verbinding van de weg staat vast. Het dertigjarig publiek gebruik is ondubbelzinnig, onafgebroken en langdurig en is in overeenstemming met een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Door de huidige situatie juridisch te bestendigen kan het tracé zowel door de huidige als door de toekomstige generaties nog worden benut. Kortom, de bestendiging van de toestand is een toekomstgerichte handeling die het trage wegenbeleid van de gemeente Ternat ten goede komt. Door de huidige situatie te bestendigen, komt de voetweg te liggen op een locatie die zowel door de huidige als door de toekomstige generatie kan gebruikt worden, zonder de verdere ontwikkeling van het gebied in het gedrang te brengen.

Zoals bepaald in artikel 6 van het decreet van 3 mei 2019 houdende de gemeentewegen, kunnen de gemeenten binnen het decreetale kader de doelstellingen en principes, vermeld in artikels 3 en 4 van dat decreet, verfijnen, concretiseren en aanvullen in een gemeentelijk beleidskader. Dat gemeentelijk beleidskader omvat een visie en operationele beleidskeuzes voor de gewenste ruimtelijke structuur van het gemeentelijk wegennet. Het omvat minstens ook een afwegingskader voor wijzigingen aan het netwerk van gemeentewegen. Op 25 september 2025 werd zo'n beleidskader door de gemeenteraad definitief vastgesteld. In dit plan is de weg aangeduid als wegdelen 106 en 107 en met als beoogde ingreep "Erkennen als gemeenteweg" en volgende motivering: "Deze wegzate vervangt al geruime tijd het weggedeelte 564 (deel van voetweg nr. 29). Door de verplaatsingsprocedure van deze voormelde gemeenteweg wordt dit geofficialiseerd." Het vaststellen van het 30-jarig publiek gebruik van de weg is dus volledig in overeenstemming met het gemeentelijk beleidskader.

De raad die op grond van artikel 13 van het decreet houdende de gemeentewegen vaststelt dat een grondstrook gedurende de voorbije dertig jaar door het publiek gebruikt werd, belast het college van burgemeester en schepenen met de opmaak van een rooilijnplan, en met de vrijwaring en het beheer van de weg overeenkomstig de in het decreet opgenomen instrumenten en handhavingsbevoegdheden.

De gemeente mocht op 23 september 2025 een schrijven ontvangen van advocatenkantoor Andersen namens de eigenaars van de Bosstraat 79 met daarin opmerkingen en bezwaren op het voornemen van de gemeenteraad tot toepassing van artikel 13, §1-4 van het decreet houdende de gemeentewegen.

De gemeenteraad behandelt in kader van het hoorrecht en zorgvuldigheidsbeginsel dit schrijven als volgt:

- 1) Het schrijven stelt dat er een gerechtelijke procedure hangende is tussen de bewoners van de Bosstraat 79 en hun burens. Huidige gemeenteraadsbeslissing zou een belemmering van de rechtsgang uitmaken. De gemeente is echter niet betrokken in deze procedure, zodoende een uitspraak hierin haar ook niet tegenstelbaar is. Een procedure tussen de bewoners van Bosstraat 79 en hun burens betreft vermoedelijk een privaatrechtelijk geschil. De gemeente kan niet tussenkomen in dergelijk geschil tussen particulieren.

De gerechtelijke procedure tussen de bewoners van Bosstraat 79 en hun burelen kan geen impact hebben op voorliggende procedure conform artikel 13, §1-4 van het decreet houdende de gemeentewegen.

Ondertussen werd op 11 maart 2026 door de rechtbank van eerste aanleg in Brussel een eindvonnis uitgesproken in deze zaak. In dit vonnis besluit de rechtbank o.m. dat de losweg langsheen het perceel van appellanten sedert tientallen jaren op regelmatige basis en zonder verzet wordt gebruikt door een groot aantal personen met verscheidene doeleinden en dat zodoende door middel van verjaring een erfdiensbaarheid van openbaar nut op deze weg is gevestigd.

2) Vervolgens stellen de bewoners van Bosstraat 79 dat hun inspraakrechten geschonden zouden zijn, en dat de gemeente de op haar rustende zorgvuldigheidsplicht niet naleeft.

Zoals hierboven aangegeven heeft de gemeente een deugdelijk onderzoek gevoerd, waarbij rekening werd gehouden met alle voorhanden zijnde elementen.

Op basis hiervan kan de gemeenteraad niet anders dan besluiten dat er wel degelijk sprake is van een 30-jarig (en langer) publiek gebruik van de grondstrook.

Tot slot maken de bewoners van Bosstraat 79 gebruik van de mogelijkheid tot inspraak middels hun schrijven van 26 september 2025. Dit schrijven wordt in voorliggend besluit door de gemeenteraad behandeld.

3) Ten derde wordt gesteld dat het college van burgemeester en schepenen haar bevoegdheid zou overschreden hebben door opdracht te geven over te gaan tot een onderzoek naar het al dan niet 30-jarig publiek gebruik van de grondstrook gelegen naast de woning Bosstraat 79.

Het college van burgemeester en schepenen is belast met de uitvoering van het dagelijks bestuur van de gemeente. Zij heeft de mogelijkheid om een onderzoek te bevelen naar het al dan niet 30-jarig publiek gebruik van een grondstrook.

Daarenboven wordt de beslissing betreffende het al dan niet 30-jarig publiek gebruik genomen door de gemeenteraad, en dit conform artikel 13, §1-4 van het decreet houdende de gemeentewegen.

Noch de gemeenteraad, noch het college van burgemeester en schepenen hebben hun bevoegdheid overschreden.

Conform artikel 56, §1 van het Decreet Lokaal Bestuur (DLB) bereidt het college van burgemeester en schepenen de beraadslagingen en de besluiten van de gemeenteraad voor.

Dit vormt de expliciete wettelijke grondslag voor de rol van het college van burgemeester en schepenen bij de voorbereiding van alle dossiers die aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd. Daaronder valt ook het verzamelen van alle relevante feitelijke en juridische gegevens, het voeren van onderzoek, het opvragen van adviezen, enz.

4) Het 30-jarig publiek gebruik zou niet worden aangetoond.

In tegenstelling tot wat in de brief wordt beweerd, vormt de toegang tot de private percelen geen element om het publiek gebruik vast te stellen. Zoals hierboven werd uiteengezet wordt louter rekening gehouden met een publiek gebruik van de grondstrook en een doorgang naar de in de buurt gelegen gemeentewegen.

Artikel 13, §1-4 van het decreet houdende de gemeentewegen stelt als enige voorwaarde dat er sprake dient te zijn van een minstens 30-jarig publiek gebruik opdat een publieke erfdiensbaarheid van doorgang kan gevestigd worden op een grondstrook.

Dit wordt bewezen in voorliggend besluit.

In tegenstelling tot wat in het schrijven wordt beweerd zijn bezitshandelingen niet nodig opdat deze publieke erfdiensbaarheid van doorgang kan ontstaan.

Bovendien en zoals hierboven reeds werd aangehaald, werd ondertussen op 11 maart 2026 door de rechtbank van eerste aanleg in Brussel een eindvonnis uitgesproken in een zaak tussen de bewoners van de Bosstraat 79 en hun burelen. In dit vonnis besluit de rechtbank o.m. dat de losweg langsheen het perceel van appellanten sedert tientallen jaren op regelmatige basis en zonder verzet wordt gebruikt door een groot aantal personen met verscheidene doeleinden en dat zodoende door middel van verjaring een erfdiensbaarheid van openbaar nut op deze weg is gevestigd. De rechtbank besluit dit op basis van de aard en bedding van de weg, de afscheiding van de weg van de aanpalende percelen, de getuigenverklaringen, de opname van de weg in historische kaarten, de aansluiting van de weg op

andere wegen en het gebruik van de weg door de burens alvorens de de bewoners van de Bosstraat 79 eigenaar werden.

Het schrijven van 26 september 2025 werd behandeld, doch bevat geen elementen welke ertoe nopen de vaststelling van een 30-jarig publiek gebruik (en de daaraan gekoppelde publieke erfdienstbaarheid van doorgang) te weigeren.

Adviezen en voorstellen

- Op voorstel van het college van burgemeester en schepenen in zitting van 15 juli 2026

Stemming

Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

BESLUIT

Artikel 1. De raad stelt het dertigjarig publiek gebruik van het betreffende tracé vast.

Artikel 2. De vaststelling door de raad van een dertigjarig gebruik door het publiek heeft van rechtswege de vestiging van een publiek recht van doorgang tot gevolg.

Artikel 3. De raad gelast het college van burgemeester en schepenen met de opmaak van een rooilijnplan.

Artikel 4. De raad gelast het college van burgemeester en schepenen met de vrijwaring en het beheer van de weg overeenkomstig de in het decreet van 3 mei 2019 houdende de gemeentewegen opgenomen instrumenten en handhavingsbevoegdheden.

Artikel 5. De betrokken grondeigenaars waarop het tracé gelegen is, worden aangeschreven en in kennis gesteld van deze beslissing.

NAMENS DE RAAD,

algemeen directeur,
(get.) Sieglinde De Mulder

voorzitter gemeenteraad,
(get.) Sophie Claeys

Voor eensluidend afschrift,

